

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 1 cor. 70 bani, $\frac{1}{4}$ an 5 cor., $\frac{1}{2}$ an 10 cor., 1 an 20 cor.
Pentru ducerea la casă a 20 bani pe lună mai mult.

Pentru Monarchie:

1 lună 2 cor. 40 bani, $\frac{1}{4}$ an 7 cor., $\frac{1}{2}$ an 14 cor., 1 an 28 cor.

Pentru România și străinătate:

$\frac{1}{4}$ an 10 franci, $\frac{1}{2}$ an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamentele se fac numai plătindu-se înainte.

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 14 bani, a doua-oră 12 bani
a treia-oră 10 bani.

Redacția și administrația: Strada Poplăceri Nr. 15.

Se prenumără la poște și librării.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscripte nu se înapoiază.

Numeri singuratici à 10 bani se vând în Sibiu: la librăria „Ti-pografie”, societate pe acțiuni și la librăria L. Michaleis, strada Cisnădiei, 27. — În Alba-Iulia: la librăria Weisz Bernat și la loterie

TRIBUNA

Saturnul poporului maghiar.

(m). Expoziția universală din Paris va fi nu peste mult închisă. Premiile și diplomele s'au împărțit de câțiva juri și cei competenți au să tragă învătăturile, ce le dă o astfel de expoziție. Fiecare popor, ce a luat parte la expoziție, a putut vedea și constata, pe cari terene se află în progres și în cari rami ai activității omenești a rămas îndărăptul altor popoare. Ear' de aici se pot trage concluzii și se pot lua măsuri pentru îndreptarea scaderilor.

Noi, popoarele nemaghiare din Ungaria, ca grupări etnice deosebite, n'am putut lua parte la expoziție, la acest mare teren de emulare al popoarelor. Am fost eschiși dela participare prin șovinismul maghiar, care nu recunoaște decât Maghiarii în această țeară poli-glocă.

Dar' cu toate aceste s'a rezervat și pentru noi o învătătură dela expoziția din Paris, în ceea-ce privește raportul și starea poporului maghiar, față cu statul ce-l alcătuim cu toți împreună.

La expoziția din Paris Ungaria a fost reprezentată numai prin Maghiarii, ca-și-când pe plăsurile acestei țări numai împintenați din viața lui Árpád ar exista.

Dar' vorba se fie de Maghiarii! Din catalogul expoziției și din catalogul celor premiate se vede, că puține firme curat maghiare au de participat la expoziție. Majoritatea firmelor o fac Jidani și străinii, mai cu seamă Germani naturalizați, ca Teck, Ganz etc. Dar' partea cea mai mare a expoziției ungurești dela Paris e umplută — știți cine? — statul.

Eată deci ce este instructiv pentru noi dela expoziția din Paris. Statul este de nou stagiul, pe care se înalță gloria (?) Maghiarilor pe terenul de luptă pacinică din străinătate. Laudele, cu cari îngrămădește presa jidano-maghară pe esponenții maghiari din Paris, revin deci statului. Ei, dar' statul îl formează nu numai Maghiarii, ci cu deosebire majoritatea locuitorilor nemaghiari, cari dacă nu și-ar da denarul lor, nu știm zău, ce s'ar alge de acest stat.

Așa stând lucrurile, ce rezultă din gloria maghiară repurtată la Paris? Sunt împărțita de ajutorul statului.

Dar' ca să nu ni-se zică, că cele constatate mai sus n'au base reale, vom cita ael aprecierile în chestia aceasta a unui savant ungar, ael renumitului Hermann Otto, care a fost dela început unul din aranjatorii de frunte ai expoziției maghiare din Paris și are datina de a spune pe șleau adevărul.

Eată ce scrie Hermann Otto în foia ziarului „Bud. Hirt.” dela 28 Aug. c. despre forțele maghiare, cum s'au valorat și manifestat aceste la Paris:

Parlamentul și în urma acestuia societatea, și cu încheierea tuturor națiunilor au plecat după o devisa; aceasta este stăruirea. Se pot însă așa în pripă și o sută de resorturi, pe cari societatea le-a transpus la stat, contrar popoarelor în adevăr mari, cari urmăresc altă direcție ca noi, punând pondul pe lăptirea și înaintarea activității publice a cetățenilor. De ael urmează, că până când la alte popoare creațiunile isvoresc esclusiv din puterea și întreprinderea cetățenilor, la noi sunt mai mult „regești-ungare” de stat „erariale” etc.

Aceasta nu vrea să fie imputare. Puterile oficiale și-au rezolvat bine problemele... Dar' totuși aceasta nu este forța creatoare, conștie de puterea sa, care nu se poate desvolta decât de cetățeni.

...Pentru un stat care voește a se valora și voește a emula, nu este mai mare pericol ca atunci, când cetățenii dela sine nu așteaptă nimic, ci totul dela stat.

După ce Hermann accentuează, că Maghiarii (adeocă mai bine zis: statul) n'au înșirat cu vrednicie alături de cele-

alte popoare, zice, că pe viitor trebuie să lucre mai intensiv.

„In ce direcție? — continuă el — aceasta e foarte simplu și clar. Cât mai puține „grand prix” să capete resorturile oficiale de stat și cât mai multe forța creatoare a cetățenilor.

„Și statul?”

„Al acestuia să fie totul, ce i-se cuvine, afară de omnipotență, căci aceasta în ultimele consecuențe duce la Saturn, — care, cum știm din mitologie, și-a înghițit propriii sei copii.”

De mult și în mai multe rânduri am constatat noi acest adevăr, slăbiciunea poporului maghiar, ca rassă, și am dovedit-o cu date din vieța internă a Ungariei. Ori-ce societate, ori-ce întreprindere maghiară s'abiară după ajutorul și spriginul statului, și dacă nu-l capătă, lanchezeste și piere.

Acum a fost lipsă earăși de stat, ca să elupte „gloria maghiară” în străinătate, cum o constată Hermann Otto.

Halal de glorie! Halal de nație!

Disolvarea parlamentului austriac.

Consiliul de miniștri, ținut Vineri la Viena, a avut o durată de patru ceasuri. În el s'a luat hotărâre, cu majoritate de voturi, ca parlamentul austriac să fie dizolvat. Contra dizolvării a fost numai ministrul polon, Dr. Pientak, din motive bine cunoscute. Se știe, că alegerile din Galizia au fost în rândul trecut cele mai scandaloase, în jurul cărora s'au comis cele mai multe și mai mari atrocități, urmate de vârsări de sânge; și de aceea Polonia se îngrozește de noile alegeri, cari probabil tot așa vor decurge, ca cele din trecut.

Prim-ministrul austriac Körber a comunicat imediat Monarhului hotărârea luată în consiliul de miniștri, cu ocaziunea audienței ce i-s'a acordat Vineri la orele două d. a. și care a ținut o oră întreagă. Monarhul a aprobat hotărârea și i-a dat sancționare.

După amezai s'a ținut de nou consiliul de miniștri, pentru formularea patentei împărătești, referitoare la dizolvare și la ordonarea alegerilor noue. Monarhul a subscris încă Vineri patenta, ear' foaia oficială a publicat-o în numărul de Sâmbătă, după-cum urmează:

„Noi Francisc Iosif I., din mila lui Dumnezeu Împărat al Austriei, Rege apostolic al Ungariei etc. etc. dăm de știre, că

Art. I. Casa deputaților din reichsrath este dizolvată.

Art. II. Nouele alegeri generale pentru casa deputaților sunt a se escrie și a se efectui.

Dat în capitala și reședința noastră Viena, la 7 Septembrie 1900, anul Domniei noastre 52.

Francisc Iosif m. p.

Urmează subscrierea tuturor miniștrilor și urmează un lung comunicat al guvernului, în care se spune că de trei ani statul nu are budget parlamentar și că peste tot poporul din Austria n'a putut vedea realizându-se nici una din dorințele sale, că Austro-Ungaria n'a putut participa la dezvoltarea economică, industrială și comercială a celorlalte state, și că toate eforturile guvernului s'au făcut să înceteze triste efectele economice din urmă, au rămas zădarnice.

Disolvarea camerei a devenit astfel o necesitate imperioasă. Guvernul roagă populațiunea să aibă în vedere la noile alegeri, aceste nevoi economice. Puterile statului vor fi astfel întărite. Căci „treaba alegătorilor acum, se decide în dovăzirea neprefuzii, ce reșede în continuitatea instituțiilor constituționale, are să fie lipsită de întreaga ei valoare, prin faptul, că instituțiunile acestea deneagă necontenit funcționarea practică.”

Parlamentul austriac e deci mort, ear' până la nașterea celui nou se mai pot întâmpla multe și mari lucruri, dat fiind că tocmă Austria e leagănul evenimentelor — neprevăzute. Vom aștepta și vom fi pe grije.

„Asociațiunea” —
la „Baile-Herculane”.

— Raport telegrafic. —

— 9 August 7 ore seara.

„Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român”, a raportat succese mari la Baile-Herculane. La adunarea generală deschisă azi a luat parte multă lume românească, din Ardeal, Ungaria și Banat. Sînt mulți fruntași și din România. Conform programului stabilit mai înainte, astăzi Duminecă s'a celebrat serviciul dumnezeesc în biserica gr.-ort. din Baile-Herculane, după terminarea căruia comitetul central a fost invitat la ședința primă de deschidere. Președintele „Asociațiunii”, dl președinte I. M. Moldovan, a rostit un discurs prezidențial bine simțit și național. Binevențările au fost avântate, ales a Caransebeșilor și a „Societății pentru fond de teatru”. S'au ales comisiunile, ear' după masă s'a ținut ședință literară valoroasă. Conferențieri au fost Dr. Vuia, medic curant în Baile-Herculane și învățătorul Vuia. Au fost aplaudați frenetic ambii. A fost apoi petrecere populară însuflețită, la care au luat parte inteligenți și popor. Costume frumoase naționale și tricouri naționale. Ascanio.

Conflictul româno-bulgar.

— Ultime știri. —

Știrile pe cari ni-le aduc ziarele din România sînt foarte alarmante. Bulgaria, în loc să se pocăiască și să-și ispășească păcatele din trecut, începe să facă pe grozavul. Concentrează trupe la graniță.

Așa ni-se spune, că în zilele din urmă o mișcare neobișnuită s'a observat pe frontiera dobrogeană. Zilnic sosește regimente echipate ca pentru campanie. Printre aceste trupe se află și 2-3 regimente de geniu precum și o mulțime de caré cu munițiuni.

Se svonește că ar fi sosit și un transport de dinamită.

Bulgarii sînt decizi, se zice, să dea o lovitură pe neașteptate.

Toți ofițerii de rezervă din armata bulgară, atât cei din principat cât și cei de prin Paris, Geneva și alte orașe ale străinătății, au primit ordine de chemare, prin cari sînt invitați a se prezenta în cel mai scurt timp la corpurile din cari fac parte și totodată sînt rugați a păstra cea mai mare discreție.

În vederea acestui fapt ministrul român de esterne a dat o telegramă dlui Mișu reprezentantului țării la Sofia, prin care-i face cunoscut, ca să-și prezente scrisorile sale de acreditare și să vie în țeară. Protecția supușilor români va fi încredințată ministrului Austriei.

De altă parte, prin cercurile diplomatice se dă ca sigură știrea, că în cas dacă agitația va continua în Bulgaria, în așa chip, încât va amenința să turbure liniștea în Balcani, România, în urma unei înțelegeri între marile puteri, are mandat de a interveni în Bulgaria pentru stabilirea ordinii.

Dl Marghiloman, ministru de esterne al României, când a fost la Constantinopol a tratat acest lucru cu guvernul M. S. Sultanului, care a și consimțit la executarea acestui mandat.

Ieri, Duminecă, cirula prin capitala României s'vonul alarmant, că Bulgaria ar fi și început ostilitățile. Se vorbea că o telegramă oficială venită din Zimnicea anunță că de pe țărîmul bulgar s'au tras două focuri de tun asupra Zimnicei. Panica e mare în populație. Mai cirula de asemenea știrea, că și în Dobrogea s'ar fi întâmplat ciocniri la graniță între oște de năvălitori bulgari și posturile armatei române. Firește, știrile au să fie încă confirmate și de aceea le înregistrăm cu rezervă.

Tot cu convenite rezerve dăm și știrea senațională, trimisă din Ostrov gazetelor din București, în care li-se face cunoscut că zilele acestea au debarcat în mod succesiv dela Varna 70 ofițeri ruși cu destinație de a intra în armata bulgară.

Ori-cât de esagerate să fie știrile acestea, ele denotă un lucru: că conflictul româno-bulgar nu e pe cale de a pute fi aplanat, și că în ori-care moment se poate aștepta desfășurarea de evenimente grave în Balcani.

ÎNVIINGEREA ROMÂNILOR LA PARIS.

VI. „Victorii” ungurești și „fraternisări”.

Este limpede ca lumina soarelui că, grupul maghiar n'a putut secera în congresul studențesc internațional la Paris nici cea mai microscopică învingere. A fost bătut pe toată linia și cauza română a triumfat totdeauna față cu tendințele ungurești. Pretutindeni și cu ori-ce ocazie unde au voit să se măsoare cu studenții români, studenții maghiari n'au ajuns altceva decât fiasco și blamaj.

Și atât de alarmante fură înfrângerile suferite de grupul studențesc maghiar, încât până și presa maghiară întreagă s'a văzut nevoită a le recunoaște, oferind spectacolul senațional, ca titlu de raritate, al adevărului spus de ziarele ungurești într'o chestiune națională românească...

Cu toate aceste probe zdrobitoare asupra înfrângerilor ungurești la congresul studențesc parisan, — grupul maghiar încearcă să se înfățișeze victorios, aruncând cu nésip în ochii opiniei publice ungurești.

Se laudă studenții maghiari cu faptul că ar fi triumfat — ținându-se congresul studențesc viitor la Budapesta și alegându-se president vicepresidentul maghiar Ludwig. În chestiile astea, pe cari nici cel mai optimist Maghiar nu le poate privi drept învingeri, adevărul este următorul:

În ultima ședință a consiliului federal, ajungând în discuție sediul congresului viitor, studenții maghiari s'au grăbit să invite congresul la Budapesta, sperând să se poată mângăia cel puțin cu „succesul” acesta pentru dureroasele înfrângerile ce-i loviseră una după alta în congres.

Dorința vie a multor congresiști era să se țină congresul viitor la București sau la Bruzella. Însă grupul român s'a văzut nevoit a răspunde cu părere de rău, că de astă-dată congresul nu poate fi invitat la București din mai multe cauze. Grupul belgian n'a putut invita nici el congresul la Bruzella, ci a declarat că abia pentru anul 1903 l'ar putea invita la Liège.

Cum însă statutele federației studențesti internaționale pretind, ca să se țină congresul cel mult la doi ani, și fiindcă singură invitarea grupului maghiar se făcuse în acest sens — n'a rămas altă decât să fie acceptată (din absolută necesitate) Budapesta ca sediu al viitorului congres ce se va țină la 1902.

Trebuie relevat aici un incident foarte interesant, care indică la împrejurarea, că întâmplarea asta în urma căreia congresul viitor se va țină la Budapesta — a îndemnat chiar și pe președintele și pe câțiva vicepreședinți ai congresului să taie d'a capo pofta Maghiarilor de a se făli ca de o victorie.

Cunoscând anume firea lăudăroasă a Maghiarilor, președintele federației Dr. Eflisio Giglio Tos și câțiva vicepreședinți (italian, american, portugez, ceh, polon etc.) au ținut să declare categoric, că:

Acceptarea invitării ungurești nu poate fi tălmăcită în alt sens decât în sensul ei adevărat, ear' o interpretare politică a acestui fapt e strict interzisă Maghiarilor, și dacă totuși o vor face, vor avè să tragă consecințele.

Ei bine, poftescă să se mai laude Ungurașii cu „victorii” d'al d'astea!

Tot atât de puțin se pot lauda dumneol cu alegerea de president a vicepresidentului lor. Este adevă și natural și lesne de înțeles, că după ce Bu-

dapesta fu acceptată de sediu al congresului viitor, trebuia să fie ales de președinte un student de acolo, conform usului prea firesc de a se alege de președinte al congresului totdeauna un student de acolo unde se ține congresul!

Ungurii însă, bătuți la cap cum sînt, nu vreau să priceapă nici acest lucru atât de elementar, și se fac a fi „triumfați” cu alegerea colegului lor. Păi, dacă e vorba de „triumf”, atunci cum își explică studenții maghiari faptul foarte semnificativ, că:

Vicepresidentul lor, deși trebuia ales president îndată-ce congresul viitor se ține la Pesta și în vigoarea usului, care nu cunoaște abateri; deși era singurul vicepresident vechi, prin urmare avea pentru prezidenție și titlu de vechimii sale — cu toate astea a fost ales president abia cu două voturi majoritate, pe când de altă-dată în casuri analoge, candidatul întruște totdeauna unanimitatea voturilor!?

Dacă și asemenea vădite falimente pot constitui pentru studenții maghiari „victorii” — atunci nu știu într'adevăr ce-i de admirat mai mult: modestia lor față de pricepe, sau incomparabila lor... nepricepere?!

La pretinsele „victorii” ce ar fi secerat la Paris, studenții maghiari ar pute adauge, culme a ridicolului, și necari desperate încercări de a „fraternisa” cu studenții români.

Aceste încercări cari nu ofer decât o nouă probă a situației proaste în care s'a găsit la Paris grupul maghiar, — sînt destul de interesante pentru a fi relevate. Ele s'au început așa, că studenții maghiari, vind cu ori-ce preț să se asigure în contra înfrângerilor ce le veneau mereu din partea grupului român, — o luară cu lingușiri „diplomaticești” și cu violene umiliri pe lângă studenții români. Între altele, reprezentantul studenților români din Transilvania și din Ungaria — pe care voiau să-l zdrobească în congres — era dela studenților maghiari, cari nu știau cum să-i mai arete „dragoste”. Îl salutau cale de o poștă, îl rugau să nu le mai fie adversar, îl asigurau de prietenia lor — toate aceste făcând hazul studenților români și lăsând nepăsător pe cel asediat „diplomaticește”.

În sfârșit, văzând că nici așa nu merge, studenții maghiari se umiliră până acolo, — încât cu ocazia banchetului dela St. Germain oferit congresiștilor de către ministrul instrucției publice dl Ceygues, se apropiară de masa studenților români cu strigăte de „Vive la Roumanie!”, propuseră pace și fraternizare, acleară pe vicepresidentul român, care nu era acolo, și rugară pe colegii lui să-l cheme la — „fraternizare”. La toate aceste studenții români se mărginiră a rămânea... complexanți, ear' dl I. Scurtiu, care se găsea la masa vicepresidenților, chemat să fraternizeze — refuză categoric pe cuvânt, că nu poate fraterniza în străinătate cu aceia cu cari e pe picior de rășboiu acasă.

În urma acestui fiasco strajnic studenții maghiari au încheiat și cu „fraternisările”, având un nou blamaj de înghițit.

Astfel, întreg congresul n'a fost pentru Maghiari decât o serie de falimente și de înfrângerii, pe cari nu le vor uita ușor.

A mai rămas să tratez despre însemnătatea congresului latin și despre alianța studenților români cu studenții cehi și poloni. Martor ocular.

Din Caras-Severin.

— Regularea islacurilor în comunele din granița militară. —

— August 1900.

(Urmare).

În toamna anului 1898 a eșit însă de nou la suprafață consorțiul *Riesenberg*, cu companiile *Szöllösy* și *Berger*, sub conducerea directă a protofiscului comitatens *Sulyó*, care cu ajutorul oficial al protopretorilor a esopertat, ca notarii cercuali și primarii comunali să subscrie contracte, prin care toate măsurările, și componerea de planuri referitoare la regularea ocupațiilor din pășunea comună vin predate domnilor *Riesenberg* și conșoții, — pentru un onor foarte mare, pentru-că se stabilește 1 fl. 10 cr. până la 1 fl. 50 cr. de juger pentru măsurarea ocupațiilor și 30 până la 40 cr. de juger pentru re-vizuirea coalelor de catastru.

Notarii, — cu voce, fără voce, — au subscris contractele, și mulți primarii comunali asemenea și-au pus iscălitura pe contractele prezentate lor ca niște formulare tipărite, concipiate în limba maghiară, al căror cuprins deci în mare parte lor necunoscut a fost; ear' reprezentanțele comunale și însăși populațiunea comunelor a rămas multă vreme în necunoștință cu privire la aceste contracte, despre care a primit cunoștință abia după-ce în cercul pretorial al *Caransebeșului* s'a început cu măsurarea în unele comune.

Poporul era surprins; nime nu știa să-și explice lucrul și că ce s'a întâmplat, și totuși nu era greu a afla cheia care duce la explicarea procedurii noue.

Comitele suprem *Iakabffy* și primisecul altă funcțiune mai înaltă (secretar de stat), vice comitele *Litsek* murise. În fruntea comitatului se aflau acum oameni noi; comite suprem era *Pogány*, vicecomite *Fialka*, doi oameni foarte cum se cade, cărora însă le lipsea una din cele mai necesare însușiri: *independența în gândire și în acțiune*; oameni deci, cari se apleacă în fața voinței referențelor.

Astfel stând treaba, era lucru ușor pentru protofiscul comitatens să ocrotze comunelor întreprinderea generală *Riesenberg-Szöllösy*, fără ca reprezentanțele legale comunale să fie mult întrebate.

În cercul pretorial al *Caransebeșului* a succes protopretorul *Rudeu* să facă posibilă geometriilor întreprinderii acesteia începerea măsurărilor numai astfel, că populațiunii i-s'a spus, că oamenii sunt *ingineri trimiși din partea statului*, ca să facă măsurarea pe speșele statului, având comunele să dea numai lucrătorii necesari la efectuarea măsurării.

De fapt nici una din comunele aparținătoare cercului pretorial al *Caransebeșului* nu și-a dat consentimentul pentru legarea contractului cu *Riesenberg* și pentru plățile taxelor stipulate, — dar' de aceea s'a măsurat în întregul an 1899, cu toate că numai planurile micii comune *Slagna* au putut fi terminate.

Nici *Riesenberg* nici *Szöllösy* nu s'au ocupat cu lucrul, la care s'au angajat, — ci cu executarea lui cu înărcinat geometrii lipsiți de ori-ce ocupațiune, cari nu cunoșteau nici regiunea nici raporturile speciale locale; afară de aceasta apoi mai erau și așa de rău și negreșit plătiți, încât toți au lăsat lucrul neisprăvit. Căci pe când întreprinzătorii și-au asigurat câte 1 fl. 10 cr. până la 1 fl. 50 cr. de juger, — lor le plăteau numai câte 40 cr. de juger, atunci când le plăteau.

În Maiu au fost trimiși alți măsurători în cercul pretorial al *Caransebeșului*; dar' nici aceștia nu au terminat măsurările în comunele predate lor, ci au lăsat munca neisprăvită, fiindcă din neînsemnatul onorului ce li-se plătea din partea întreprinzătorilor *Riesenberg* și *Comp.*, nu puteau să trăeasă.

Cum se face acum, o autoritatea competentă a stabilit pe seama întreprinzătorilor niște taxe unitare atât de enorme, pe când ei tazează lucrarea la atât de puțin? Oare ce speculație se face aici în contul populațiunii țării? Cum ajung domnii *Riesenberg* și *Szöllösy* la iarorul de a li-se da premiu de 70—90 cr. de juger, numai pentru-ca nelucrând ei nimica să aducă la apă de lemn pe nefericiții cari nu aveau nici idee despre greutățile speciale încopiate cu lucrarea la care s'au angajat?

Taxa de 40 cr. pentru un juger trebuie să fie privită de suficientă și de acceptabilă din partea fiecărui specialist acolo unde e vorba de complexe mari și la o altă aparținătoare. La măsurarea ocupațiilor și însăși vorba de parcele, de multe-ori foarte mici, cari afară de aceasta se află pe teren muntos, foarte departe una de alta, așa că foarte des o zi întreagă trebuie mutată masa fără a putea măsura mai mult decât 2—3 jugere.

Oamenii de specialitate, cunosători cu raporturile locale, au primit astfel de măsurări cu 70—80 cr. de juger, și și-au aflat socoteala; dar' și-a aflat socoteala și comuna, respective populațiunea. A fost deci urmare naturală, că popula-

țiunea, după-ce a aflat de taxele întreprinzătorilor *Riesenberg* și *Comp.* și de procedura acestora în cercul pretorial al *Caransebeșului*, nu mai voia să știe nimica despre întreprinderea aceasta, și reprezentanțele comunale au început să protesteze chiar și acolo, unde notarii legaseră deja contracte cu întreprinzătorii. (Va urma.)

Scrisori din Macedonia.

Bitolia, 22 August v.

Un vechiu institutor, de altfel om meritos și care a adus servicii reale școlilor noastre, mi-se tânguia în chipul următor: »sunt prăpădit materialmente. Am avut să îndur în cursul unui singur an trei permutări, prin nimica nemotivate. Greu, foarte greu e să te transporti cu familia dela un loc la altul la intervale de timp așa de scurte, să fi espus, pe drumuri stricte, la toate întâmplările atmosferii și să suporti singur toate cheltuielile acestor călătorii continue. Aci mi-s'a ruinat și sănătatea și am contractat datorii, de cari anevoe mă voiu scăpa vre-odată. Sunt împovărat cu o familie numeroasă din an în an cheltuielile pentru întreținerea ei cresc, așa că cu subvenția ce o primesc cu greu pot face față tuturor necesităților vieții. La bătrânețe, când puterile îmi vor slăbi cu totul și când prin urmare nu voiu mai fi în stare să muncesc, mă așteaptă miseria. Eată răsplata unei vieți, trecută toată în muncă și în sbucimări de tot felul!»

Sunt deja trei ani de când mi-s'a trimis scrisoarea, din care am citat cuvintele de mai sus. Le-am reprodus aci, pentru-că ele caracterizează foarte bine situația corpului nostru didactic și viitorul, la care se poate aștepta. Să ne oprim puțin asupra lor. Se plânge bietul institutor, că e permutat foarte des, își zugrăvește în colorii nu tocmai plăcute sfârșitul carierei sale.

Două lucruri, pe cari nu le putem trece cu vederea.

Mai întâiu permutările. Constat din capul locului, că în această privință este o mare, prea mare deosebire între ceea-ce a fost înainte și ceea-ce este astăzi. În trecut profesorul ori institutorul, care în cursul anului școlar nu suferia o permutare, foarte des două și chiar trei, era un muritor demn de invidiat. În toiu iernii, când comunicațiunile dela un loc la altul erau, dacă nu imposibile, în tot cazul foarte anevoioase și însoțite de o multime de pericole, deodată — fără să te fi așteptat cătuși de puțin — venia un ordin, prin care erai asvirlit la distanțe de 5 ori 6 zile de localitatea, la care funcționa până atunci. De ce? Mister. Ti-se poruncia, fără să și-se arete și motivele pentru cari erai obligat să întreprinzi o călătorie așa de lungă și în anotimpul cel mai puțin potrivit. Se putea prea bine întâmpla, ca cel permutat să fie bolnăvicios, slab de constituțiune, ori să aibă copii în vîrstă mică, ori să fie cu totul lipsit de mijloace. Aceste mici considerațiuni nu puteau fi invocate ca motive valabile și cari să fi determinat pe superiorul, care trimitea ordinul, să revină asupra lui. Nu, trebuia să te supui, fără să obiectezi, fără să raționezi; altfel o destituire era iminentă.

Dar' cari erau cauzele, în basu cărora stăpâniții situației de atunci ordonau permutări frecvente și deplasate? Le pot resuma în următoarele cuvinte: caprii, satisfacerea unei ambițiuni, a unui interes personal, ori exercitarea unei răsunări, rar, foarte rar mobilul era binele și interesul școlii. Socotesc de prisos să insist asupra urmării incalculabil de rele, ce fatalmente decurgeau din aceste permutări, atât pentru cei pe capul cărora cădeau, cât și pentru regulata funcționare și bunul mers al școlilor.

Astăzi — am spus-o mai sus — situația s'a schimbat. Astăzi nu se mai observă frecvente permutări în cursul anului școlar. Aceasta, trebuie să o recunoaștem, e un bine serios, e un progres simțitor, realizat asupra trecutului. Însă nici acum nu sîntem perfecți și în această privință, și eată de ce: nu se permută în mijlocul anului, dar' se anunță cam târziu cele-ce sînt de făcut cu începerea unui nou an școlar. În Septembrie încă toți profesorii și institutorii nu își au situația lămurită, nu știu bine, dacă vor continua a fi tot acolo unde au funcționat până atunci, și dintr'un moment intr'altul se așteaptă la surprize cari pot să fie neplăcute. Această nesigurată de pozițiunea lor, neliniștea sufletească ce-i munceste, impaciența nervoasă cu care așteaptă clarificarea situației lor, numai de invidiat nu poate fi. Și nu trebuie să se peardă din vedere și următorul lucru: la noi în Macedonia toamna își procură oamenii toate proviziunile trebuincioase pe iarnă, ca făină, cărbuni, brânză, lemne, unt etc., pentru-că în anotimpul iernii cu greu și-le pot procura mai ales prin sate și prin orașele mai mici. Luna în care se fac mai mult aceste cumpărări e August. Însă nu poate face ca restul oamenilor din localitatea sa profesorul ori institutorul nostru, pentru-că nu știe dacă nu va fi obligat ca după câteva zile să-și vîndă pe un preț ridicol toate proviziunile cumpă-

rate, din cauză că i-se anunță permutarea.

De aceea, pentru-ca să n'aibă loc cașuri de acestea, pentru-ca profesorii și institutorii să fie scoși din nesiguranta, în care se găsesc pe timpul vacanțelor de vară, e cât se poate de bine, ca situația lor să se lămurească mai din vreme. Dacă sînt permutări de făcut, atunci ele să se anunțe din Iulie, pentru-ca permutatul prevenit fiind, să ia încă de atunci măsurile necesare, ca să se aranjeze cu locuința, proviziunile etc. Pe lângă aceasta motivul permutărilor să fie întodeauna binele școlii, ear' nu caprii, ură și alte considerante condamnabile.

S'a mai plâns de ceva institutorul, a cărui scrisoare am reprodus-o la început. Se plânge de faptul, că la bătrânețe, când nu va putea munci, îl așteaptă miseria. Cei-ce dispun de situație, să se gîndească și la lucrul acesta.

Nu e drept, nu e omenesc, ca un om care are la activul sau o vieață întreagă de muncă în serviciul cauzei, în care e angajat, tocmai la bătrânețe omul acela să fie asvirlit pe drumuri, fără a i-se acorda cea mai mică răsplătă pentru serviciile aduse. Da, e indispensabil, ca și pentru corpul didactic de aicea să se prevadă o pensie pentru cei cari au făcut anii de serviciu. E păcat și e sfâșietor spectacol să vezi pe un om care a muncit din greu, pe un erou al neamului, împovărat de ani, confundat în miserie, lipsindu-i și bucăcița de pâine pentru restul zilelor sale. Apoi instituirea unei pensii și pentru cei de aici aduce și un alt bine, lucrează mai cu drag, cu mai multă bunăvoință acela, care știe că e asigurat pentru timpul când vîrsta nu-i va mai permite să funcționeze. Ideea că la bătrânețe nu va fi lăsat muritor de foame, îl îmbărbătează, îl face să înfrunte mai cu curaj necazurile vieții.

Marcu Ionescu.

Românii din Basarabia.

— Dela corespondentul nostru. —

Bicaz, 20 August v.

Cetesc o carte scrisă de un autor rus cu autoritate recunoscută în literatura țerei sale, și gust cu multă plăcere observațiunile acestui om sincer, care, lucru rar, descrie pe Romanii din Basarabia în cele mai frumoase cuvinte de laudă cu privire la originea lui latină și la bunul sau caracter. Cartea este nouă (din 1899), censurată, deci nu s'au scurcut neadevăruri în ea, care de sigur ar fi fost forfecate. Și cu atât mai mult mă miră aceasta, cu cât acum câteva luni o gazetă rusă făcea strașnică răfuială Românilor cari la congresul orientaliștilor dela Roma au avut curajul să spună că sînt latini. Iată în ce termini caracterizează și descrie binecunosătorul acesta pe Românii din Basarabia:

»Moldovenii Basarabeni sînt robuști și musculoși, cu pepturile pârlițe de arșița soarelui, cu privirea inteligentă și cu fețele liniștite. S'au putea asemăna cu Malorusul, însă examinând mai de aproape pe Moldovenii poți ceti în trăsăturile fine ale feței sale pe urmări rasei latine. În Basarabia de răsărit deja adevăratul tip al Moldovenului începe să dispară. Iarna, când Nistrul este înghețat, se stabilesc adevărate petreceri între Românii din Basarabia și Rușii din Podolia, și pe tot lungul Nistrului s'au încuscrit cele două rase diferite, tinzând a se contopi cu timpul cu desăvîrșire. Pe malul Prutului din contră, Moldovenii își păstrează tipul lor adevărat; tip roman cu ochii negri, cu părul negru creț, nasul roman; și toate acestea își dau o vie imagine despre forul roman. Femeile au tipul matronei romane, cu severele ei trăsături și cu marii ochi negri de Italiancă. Bărbații mai poartă încă pantalonii creți băgați în cizme. Sau ghețe, mîntean scurt și căciula de oaie, chiar vara pe cele mai mari călduri; femeile n'au schimbat încă rochiile țesute de casă; contrar cu Moldovenii de pe lângă Nistru, cari au adoptat portul ovricesc, deja de mult.

Voind mai departe a demonstra originea Moldovenilor, zisul autor vorbește de limbă Moldoveană, care pe lângă multimea de cuvinte străine ce cuprinde, și-a conservat totuși perfect caracterul limbii latine, filologii găsesc în ea multe cuvinte și expresii, cari au dispărut deja din literatura latină. Poporul păstrează cu multă sfințenie obiceiurile romane cu privire la căsătorii.

Cine a vizitat provinciile cele mai tăcute ale Italiei, ar pute găsi o completă identitate între locuitorii acelor provincii și Moldovenii Basarabeni. Uneltele de agricultură, modul de înjugare a vitelor, aceleași căr, căruțe, în căsnicie, în bucătărie, în țesături, — te miri prin ce minune au sburat și ajuns aci pacinicii Români din Basarabia din cine știe ce tăcută provincie Italiană pe malurile Nistrului și ale Prutului. Autorul afirmă că a văzut covoaere aduse din Campania (Italia), cari nu se deosebiau intru nimic de țesăturile moldovene.

Poporul își păstrează legende și le povestește cu multă naivitate. Scriitorul găsește foarte mare asemănare între aceste legende și creațiunile lui Bocacio.

Vorbind despre firea simțitoare a Romanului, îl numește născut poet și pictor, căci chiar pe deșerturi el găsește subiecte de inspirație. Rusul nostru nu a cunoscut nici un popor care a știut să-și aranjeze cu atâta gust căsuța, grădinița etc., un confort atât de poetic...

Și dacă mai întîlnești rar câte un sățor lipsit de plantații, de estetică etc., aceasta se datorește deselor invasiuni turești și tatare, ce a înfruntat viteazul Moldovean.

Admirând curățenia ce ține Moldoveanca în casă, el numără pe Basarabeni, după Nemți în privința aceasta.

Moldoveanul își împarte locuința în 3 încăperi. Una pentru musafiri, zisă *casă mare*, de o curățenie ideală, cu pereții ornați de țesături de casă cu desene frumoase, cu un pat încărcat cu perne și haine, cari formează zestrea feței celei mai mari, apoi iocana nelipsită, împreună cu portretele Împăratului și Împărătesei, judecata viitoare, iadul și raiul etc. o întreagă galerie.

Găsește pe Moldovean liniștit, binevoitor, ospitalier și desinteresat; dar și de o lenevie neaplicabilă.

Autorul nu și-și esplică cât este de mult Romanul iubitor de pace; acest popor răboinic de altă dată...

Eu cred că știe d-asa cauzele...

Românii din Basarabia au reputația de cei mai ușori cavaleriști.

Exagerând iubirea de pace a Romanului, spune că chiar în momentele cele mai grele pentru Rusia, Moldovenii n'au manifestat cea mai mică tendință de separațiune. Cred și eu... Din contră, ei iubesc și se mîndresc cu Rusia, probă că copiii lor urmează școlile rusești, își fac serviciul militar, vorbesc limba rusă cu multă plăcere...

Iobăgia n'a existat în Basarabia, spune autorul, însă diima o înlocuia îndestul; ear' de când s'a parcelat pămîntul, țeranii trăiesc mai bine.

Aristocrația română este asimilată cu Rușii completamente.

Prin emanciparea țeranilor boerii Moldoveni au trecut prin mari crize și cu încetul au pierdut toate bunurile lor, cari au fost acaparate de Jidani, Armeni și Greci, încât în locul boerului de altă dată Isacescu, Boerescu etc. află boeri Sulinu, Strul, Agop sau Grecul Panaioț, cari nu simt durerea sau nevoia țeranului ca boerul lor vechiu, care ori-cum era tot de al lor.

Autorul este foarte vesel când trecînd dintr'un sat, vede o horă întinsă de băieți și fete, cari jucau prinși unui de alții la sunetul unei orchestre țigănești, unde cobza era instrumentul delectant pentru el.

El admiră jocul zis »Urma dracului», pe care îl găsește plin de eleganță și de grație.

Vorbește de sezătorile de iarnă, unde se concep cele mai multe căsătorii și idile de dragoste nevinovate.

Ajunghind la un sat, noaptea este găzduit la *Casa de obște*, unde e servit cu brânză și mămăligă, și doarme escelent în un pat moale pe o saltea improvizată din perne.

George Silvius.

„...d'alde Trif“...

Esistă o seamă de oameni, cari simțindu-se la larg insultă și batjocorescu cu mare predilecție, ear' când se ved strînși cu ușa, se ascund după paravana »interesului public», dreptul publicității și alte pretexte inventate de ei înșiși, pentru-ca astfel se se poată subtrahe de la obligămintul de a și răspunde pentru faptele lor. Eșiți din o școală detestabilă, introdusă și la noi de un timp încoaci, chiar prin ei înșiși, — arma lor e dosirea din fața adevărului și persiflarea, batjocorirea și insultarea persoanelor cari nu joară pe sfințenia cauzelor susținute de ei. *E de ajuns să te știe în societățile oamenilor neagrăși de ei, pentru-ca se te tracteze — ca dela ușa cortului.* Ear' dacă le ceri socoteală, — sbiară și mai tare. Întocmai cum fac câinii lași, cari te latră din bun senin, ear' vîndu-se amenințați se refugiază după paravanul lor, după gard, și de acolo te hăulesc mai departe.

Unul dintre fericiții părți și de asemenea tractare sînt și eu. *Fugarul* — cel cu sumedenia de pseudonime, care nu s'a rușinat a insulta femeii onorabile, a face bob pe membrii comitatului »Asociațiunii», mulă pe venerabilul president al ei, de toți stimatul preposit *I. M. Moldovan*, și după același calapod a și bate joc de consistorul din Sibiu, de seminarul teologic, de direcția institutului »Albina», tot instituțiuni dela cari insultătorul a beneficiat foarte mult, și nelăsând nebatjocorită nici Reuniunea femeilor române din Sibiu, care pentru el e o adunătură de găște, — acest fugar aproape doi ani de zile s'a îndeletaicit în coloanele »Trib. Poporului» din Arad cu persiflări și batjocuri la adresa mea. L'am lăsat însă în pace, știind că n'am cu cine sta de vorbă.

De un timp încoaci însă rolul *fugarului* l'a luat cavalerul sans reproche dela Arad, Ioan Rusu Șirianu. În doi numeri ai gazetei sale ocupându-se de »Enciclopedia Română» și — întocmai

ca fîrtatul seu dela București — scoțînd multități literare pe țipi membrii comitatului »Asociațiunii», se năpustește deosebi asupra vicepresidentului Dr. I. Pușcariu pentru »aprecierea favorabilă făcută »Enciclopediei», scoțîndu-mă în plan și pe mine, care numai bazaconfi și prostii scriu în această valoroasă publicațiune. Nu am reflectat la primul asalt al Șirianului și nu ași reflecta nici la cel din numărul de ieri al gazetei sale, dacă — fidel culturii inimii sale — vorbind de mine nu ar fi deraiat pe un teren, unde nu mai e chestie de literatură, ci de onoare.

În foisoara »Cum se face literatura enciclopedistă», Șirianul mai debutînd cu o serie de necuviințe la adresa unor membri din comitet și deosebi la adresa Precuvișoiei Sale Dr. I. Pușcariu, se leagă eară și de mine, întonînd earăși vechiul cîntec, că nu știu scrie românește și că reputația literară a »Asociațiunii» nu o va ridica d'alde Trif cu articolele scrise în Enciclopedie.

Natural că nu. Nici nu am asemenea pretenție — modestă, pentru-că nu mă chiamă Rusu Șirianu. Că pentru întrebarea, ori de știu scrie românește? — am mărturie pe însuși Rusu, că știu. Am mărturie foaia redactată de Rusu, de pe timpul când împrejurări nefericite mă siliseră să »deralez» la Arad; dar' chiar și în zilele acestea, când nu mai am nimic cu foaia d-sale, ea mărturisește că știu scrie. Căci altcum nu ar imprumuta din »Tribuna» (firește, fără să spună!) multime de lucruri — cronice, felurimi, etc. — scrise de mine. În punctul acesta am fi deci înțeleși. Mai rămâne să vedem cum stăm cu »chiria».

Pe la sfîrșitul înțelepciunilor din foisoara de ieri Șirianul zice următoarele:

»Este să consacrezi ca un Diaconovich, care vorbește și cugetă *neînțelept* să facă școală literară românească și deraiată ca d'alde Trif să folosească literatura pentru a și plăti chiria. Dar' atunci de ce nu ar angaja și pe Măglaș, că și el e fără... post!»

Di Ioan Rusu se și însemne, că nu sînt »fără post»; și n'am fost nici-când m'am angajat să dau ajutor la »Enciclopedie». Lucrez însă și acolo, convins fiind, că prin publicarea ei se urmărește un scop măref, care se va realiza în butul tuturor svecorilor lui Rusu și ale celor de o pînură cu el, — pentru cari nimic nu e bun, ce nu poartă firma lor. Că pentru »chiria» — eu nu folosesc literatura pentru a mi plăti chiria, ci muncesc cinstit la oameni cinstiți. Ear' cu plata mea fac ce vreau, pentru-că e a mea, nu *bani destinați pentru alții*, dar' puși la chimie.

Atâta deocamdată.

Aureliu Trif,

fost martir al »Trib. Poporului».

Cronica zilei.

Sibiu, 10 Sept. n. 1900.

Din cauza sfîntei sîrbători de mîne numărul proxin al foii noastre va apăre numai Mercuri seara.

Invitare. P. t. membrii din comitetul central al »Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu», sînt poțitiți la ședința comitetului ce se va ține *Mercuri în 12 Septembrie n. c. la orele 6 seara* în localul »Asociațiunii» pentru literatura română și cultura poporului român.

La gimnasiul din Blaj înscrierile pe anul școlar curent s'au încheiat cu următorul rezultat: în cl. I., II., și III. câte 68 elevi, în cl. IV. 48, cl. V. 56, cl. VI. 66, cl. VII. 51, cl. VIII. 38. Total 463 elevi.

Hymen. Ioan Iacob, învîțător în Zlagna, s'a logodit cu *Marința Cristiu* din Seliște.

Deputat congressional în cercul Bozovicului (diecesa Caransebes), a fost ales cu unanimitate de voturi tinêrul medic *Dr. Atanasie Brădian*.

Dela Reuniunea sodalilor. La »fondul de acuire a unei case cu hală de vînzare» pentru »Reuniunea sodalilor români din Sibiu» au mai contribuit cu câte 20 bani următorii: Rachila Moga, vîd. preoteasă, Domnina Moga, Aron Moga (Săsciori); Vasile Moga, arhitect (București); Valeriu Moga, locotenent, Rachila Ohniz n. Moga, Ionel Ohniz (Sebeșul-săses); Ilie Moga, diacon, Eugenia Moga n. Trif, profesoară, Tiberiu Moga, june, Ana Moga, jună, Petru Cibra, funcționar, Ioan S. Pitariu, culeg-tip, Nicolae Domnariu, m. cismar, Ioan Marcu, culeg-tip, Dr. Ioan Stroia, prof., Veturia Stroia n. Ivan, Maria Lucia Stroia, jună, Ioan Apolzan și Stefan Duca, culeg-tipografii.

Concurs bisericesc. Cu termin de 30 zile este scris concurs pentru ocuparea postului de paroch în *Venefia inferioară*, parochie gr.-or. de cl. II. în ppresbiteratul Făgărașului, (în archidieceza), și pentru ocuparea postului de capelan în *Bujor*, parochie de cl. III. în ppresb. Făgetului (diecesa Caransebes).

Cum se împart stipendiile fundațiilor Gozdu? Din Oradea-mare ni-se cere publicarea următoarelor:

O ciudață și caracteristică coincidență îmi dai prilejul să scriu aceste știri. Mai zilele trecute ziarul ovrerieș din loc publicat o listă cu litere cursive, că Mgr. Sălău Dr. Nicolau Pap director de finanțe, consilier regesc, i-s-a trimis diploma de membru fondator la »F. M. K. E.« adică »Felső magyarországi hözművelődési egyeslet.« In aceeași zi »Telegraful Român«, publica lista noilor stipendiați ai fundațiilor Gozdu, între cari spre cea mai mare uimire am aflat înșirată cu 400 coroane și pe fiul dlui »consilier regesc«. Știi, ca-și când stipendiul asta i-s-ar fi dat, ca domnul »consilier« se nu simțea așa de adânc taxa puterii societății: »F. M. K. E.« — Nu putem opri pe nimeni, ca din averea sa se nu jertfească cât vrea și pentru-ace scop vrea. Ba în cazul de față aflăm chiar de natural, că un ofițer al statului maghiar voind să facă »carieră« dă din zecile sale de mii, mai multe sute spre scopuri culturale, mai ales dacă-i și »consilier regesc«. Asta nu i-o putem interzice nimănui; putem însă aștepta cu drept cuvânt, că un Român eșit din popor, dacă de frică de-a nu-și periclită cariera nu spriginește nici o instituție românească, nu abonează nici o foaie românească; — se nu pretinză și ceea-ce e al nostru. E în adevăr de o ironie sfâșietoare: unui »consilier regesc«, care dispune de zeci de mii avere privată, de însemnate venituri, care de loc nu-i înrușinat cu fondatorul, și nu a făcut nimic pentru Români, i-se acordă pe seama fiului sau un stipendiu de 400 coroane, pe când altor mulți studenți lipsiți, — cari se susțin numai din ceea-ce câștigă ei înșiși, — li-se denegă orice ajutor. Eu știu, că stipendiile se dau, abstragând dela neamurile fondatorului, — celor săraci, cari trebuie să-și documenteze sărăcia prin atestat de paupertate. Cum »și-a fi documentat oare dl consilier paupertatea? Pe care parte e acum mai mare lipsa de echitate: Pe partea dlui »consilier«, care punându-și în clumpea lui Brennus vază, despoaie asifel tinerețea lipsită, de un ajutor, la care e avisată, — sau pe partea acelor membri ai reprezentanței fundațiilor, cari cu conștiința liniștită au votat acest »ajutor«? — Sau poate acest »ajutor« se fie răsplată pentru-că Mgr. Sălău dl consilier illo tempore a votat la alegerea de episcop pentru Goldiș? Ori cum va fi însă: coincidența e ciudață și caracteristică. (Iustus).

Esamene private din cursurile pedagogice. După dispozițiile existente la consistoriu, termenul pentru facerea esamenelor private din cursurile pedagogice la seminarul arhiepiscopical din Sibiu, e 30 Septembrie st. v.

Dela »Reuniunea română de înmormântare din Sibiu« În ședința direcțiunii acestei Reuniuni, ținută Sâmbătă la 8 Septembrie a. c., s-au luat următoarele hotărâri mai de căpetenie: S-au luat la cunoștință încasările de taxe pentru membrii decedați: Maria Popadan, Stefan Vlad, ziler, George Dumitru, culeg-tip. și Elena Tarcă, cum și solvirea competențelor după acestia la mâna erezilor. Sub acest titlu s-au solvit în total 404 coroane și s-au detras 10% statutare cu 40 cor. 40 bani, pentru fondul de binefacere. Acestui fond i-s-a statorisit menirea de a servi la înființarea unui asil (pentru copii orfani și pentru oameni neputincioși). La acest fond și-au dăruit competențele lor statutare directorul Pantaleon Lucușa și secretarul Vic. Torășian. Starea averei în bani a Reuniunii, exclusiv unele taxe încă neincasate pentru Elena Tarcă, e de peste 700 cor. În vederea marelui număr cu deosebire de oameni năoajii și fără multă avere, cari ar dor să intre în șirul membrilor Reuniunii ce azi numără 350 membri, s-a hotărât înființarea unei a 2-a secții cu alți 300 membri, ce se va activa după-ce se vor fi înscrisi 300 membri noi cu taxa de 2 cor. Înscrisura se poate face la ori-care membru din direcțiune în curs de 30 zile.

50 de ani. Tipografia arhiepiscopicală a avut ieri sârbătoare mare. Ieri s-au împlinit 50 ani dela înființarea ei prin episcopul de atunci, ear' mai în urmă metropolitul Andrei Șaguna. Personalul tipografiei a sârbat în mod demn această zi iubărită în viața tipografiei, căreia îi dorim să ajungă în continuare desvoltare și al doilea iubileu.

Conurse școlare. În arhiepiscopical gr.-or. sunt de ocupat posturile învățătoarești din Lăpușul-inferior—Ohaba, Bastea-Holdea—Cosești, Stăncești Ohaba—Făgețel, Rădulești (ppresb. Dobrei), Bârgăhiș, și Verd (ppresb. Agnitei), ear' în diecea Caransebeșului posturile învățătoarești din: Sân-Ianăș, Sălcița, Coșteiu (ppresb. Verșetului), Secaș (ppresb. Oraviței) și Tapia (ppresb. Lugojului).

Lucrările în portul Constanța. Consiliul de ministri ținut Mercuri a hotărât reînceperea lucrărilor în portul Constanța. Dl Grăditeanu, ministrul lucrărilor publice, va da ordin, ca dela 14 Septembrie începând șantierul să intre în activitate.

Ordin de zi contra sinuciderilor. Ziarele din Paris publică un ordin de zi al colonelului Clamorgan, comandant al regimentului 2 de marinari. Ordinul e de următorul cuprins:

Înainte de câteva zile la pichetul dela Kerhuon s'a sinucis un soldat. Azi dimineață în casarmă s'a sinucis un sergent E mai bine nici să nu le amintim numele. Acești doi morți ne intristează foarte mult, cum ne intristează și faptul, când auzim că un camarad al nostru a desertat dela regiment, ori a comis vre-o crimă. Pentru soldat sinucideria e tot atâta ca desertarea: părăsirea locului de pază, ori fugirea din fața inamicului. De aceea e obiceiul dureros, dar' cu dreptate, că soldaților sinucis nu li-se dau ultimele onoruri militare. Soldatul temător de Dumnezeu și iubitor de patria sa nu cunoaște ispita sinuciderii.

Și aceasta o zice un soldat din țeara, pe care lumea se obișnuiește a o considera drept cea mai nepăsătoare față cu preceptele religioase. Când se vor auzi asemenea avertisări și în alte părți.

Concediu. Protopresbiterul Moise Lazar, asesor al consistoriului arhiepiscopical din Sibiu, în virtutea unui concediu a plecat în călătorie mai lungă în Orient.

Portretul metropolitului Șaguna. Săptămânile trecute dăserăm știre, că pictorul Henția lucra în Sibiu la portretul în mărime naturală a metropolitului Șaguna, portret comandat anume pentru seminarul arhiepiscopical. Câteva zile portretul a fost expus spre vedere publică în vitrina librăriei arhiepiscopicale. Metropolitul e reprezentat șezând pe o sofă, la dreapta având bibliotecă, iar la stânga armalele. Peste tot portretul e bine nimerit, și face onoare pictorului Henția.

Adălmașii țăranii nostri au obiceiul să dea »adălmaș« de câte-ori vând câte ceva, fie vite la țirg, fie pământuri sau alteva a casă. Lucrul cel dintâiu după ajungerea cu țirgul e, că vânzătorul și cumpărătorul, mai luând și câțiva prieteni, se duc la cărcimă. Întrați odată acolo, o parte bunioară din bănișorii primiți pe marfă se scurge pe gâtje în formă de holercă și alte beuturi. Une-ori la sfârșitul adălmașului vînzătorul nu mai are nici bani nici marfă. E o datină urită aceasta și mult păgubitoare, căci sigur nu de îmbuibăți își scot la țirg bieții țărani vitușele, bucațele și ce brus au pe lângă casă. Dar' adălmașurile acestea mai sînt și bun prilej pentru înșelători și pungași spre a-și face daraverile lor păcătoase. Așa s'a întâmplat și azi cu niște țărani în țirgul de aici. Au vîndut țărani trei părechi de boi, apoi s'au dus să dea adălmașul. »Cumpărătorii« au escroc în beutura vînzătorilor ceva hapuri adormitoare, în urma căreia țărani în scurt timp au adormit tun, ear' »cumpărătorii« luându-le banii au plecat cu bani cu tot și cu boi cu tot. Noroc, că un copilăș vîzând cele întemplate a dat de știre unui polițist, care apoi cu ajutorul altora a prins și dus la răcoare pe onorabili țirgași. — De-ar fi de învățatură acest caz țăranilor nostri.

La cursul administrativ din Cluj sînt înscriși 58 candidați de notari, între cari și următorii români: Demetriu Duca, Traian Galoș, Cornel Grădina, Silviu Corcheș, Alexandru Coroian, Cornel Măcelar, George Murășan, Alexandru Palageșiu, Aurel Rațiu și Traian Todea. — Aproape treizeci cereri de admitere la curs au fost respinse, din cauză că nu se pot instrua atîția deodată. Se simte necesitatea de a se înființa încă un curs.

Mare țirg de vite în Ilia. Cetim în »Bunul Econom«, că comisiunea agronomică a comitatului Hunedoara a hotărât ținerea unui mare țirg de vite în Ilia la 12 Octombrie st. n.

Cu trei deodată. S'apoi se mai zică cineva, că Șirianul nu e erou dela baștină! Se pune la bătaie (vorba vine!) cu trei deodată. În numărul de ieri a șirianului dela Arad nu mai puțin decăt în trei părți își împarte afabilitățile adorabile. Într'un articolăș comite persiflagiu la adresa lui Dr. Valeriu Braniceș, în altul dă o stranie leție de bună conduită »Telegrafului Român«, așteptând la sigur, că »Tel. Român« își va cere scuzele. (Sigur! Mai ales, că Șirianul îl șimează la aceasta!), ear' sub linio, strînge la »sinea sa« (vorbă de a lui Fidelio!) pe comitetul »Asociațiunii«, pe Dr. Diaconovich cu »Enciclopedia« și pe »d'alde Trif«, care de altcum la alt loc îi dă Șirianului răspunsul cuvenit. — În adevăr, grozavă încredere în forțele combatante, se te pu tu pe picior de răboiu (numai pe unul!) cu trei deodată! Și dacă n'ar fi vorba de Șirianul, nici nu i-ar veni a crede. La el însă e altă căciulă, pentru-că — vorba lui Coșube! — Și 'ntre schiopă găsești eroi, când e vorba de... insulte!

Pentru școlari. Cu începutul anului școlar asupra atențiunii st. părinți și tineri atragem atențiunea at. parfumerii Meltzer, și îndigimam la inseratului de azi în aceasta privință.

Din public.*)

Dare de seamă și mulțumită publică.

Cu ocașiunea petrecerii de vară ținută în 29 Iulie 1900 st. n., în favorul școlii gr.-or. din Pianul-superior au binevoit a suprasolvi următorii binevoitori:

Petru Comșa, comerciant în Seliște 5 coroane; Iacob Zudor, proprietar în Vințul-de-jos 3 coroane; doamna Nicolescu, din Tirgu-Jiu (România) 2 cor.; Ioan M. Vulcu, proprietar în Pianul-superior 2 coroane; Nicolae Maniu, preot gr.-or. în Vințul-de-jos, 2 cor.; George Șeuleanu, notar în Pianul-superior, 1 cor. 20 bani; George Voina, cancelist pretorial în Vințul-de-jos 1 coroață 20 bani; Ioan Turlea, proprietar în Vințul-de-jos, 1 coroață; Gregoriu Vulcu, comerciant în Orăștie, 1 coroață 20 bani; Ioan Barbu, comerciant în Orăștie, 1 coroață 20 bani; Maximilian Grecu, adj. not. în Oarda-de-jos, 1 coroață 20 bani; Constantin Viorel, comerciant în Jibot, 1 coroață; Ioan Martin, învățător în Cârna 1 coroață; Ioan Șiara, pedagog absolut în Cârna 20 bani; Augustin Bena, student absolut în Pianul-inferior 20 bani; Anghel Bena, student absolut în Pianul-inferior 20 bani; Constantin Oancea, teolog în Petrișălu 20 bani; George Cutean, teolog absolut în Oarda-de-jos 20 bani; Ioan Stanciu, student de VIII. clasă ginasială din Ighiu, 20 bani; Savu Timariu, teolog absolut în Pianul-inferior 20 bani; Ioan Savu, măsar în Pianul-inferior 20 bani; N. N. 20 bani; N. N. 20 bani; Ioan Langa, învățător în Pianul-inferior 20 bani; Vasile Oana, preot în Pianul-superior 20 bani; Vasile Dura, învățător în Pianul-superior 20 bani; Ioan Goția, notar în Rachia 1 coroață 20 bani; Henția, din București 1 cor.

Primească numiții binevoitori și spriginitori ai cauzei școlare și pe calea aceasta sincera noastră mulțumită.

A încurs cu totul suma de 78 cor. 20 bani; au fost spese de 62 coroane 38 bani.

Au rămas venit curat 15 coroane 82 bani, care sumă s'a administrat la casa bisericii gr.-orient. din Pianul-superior.

Pianul-superior, 10 August 1900.

Pavel Opris, George Șeuleanu, controlor, cassar.

La

Abonament lunar

pentru

Septembrie st. vechiu

invitat

Administrația ziarului »TRIBUNA«.

* Pentru cele publicate în rubrica aceasta redacțiunea nu e responsabilă.

Meseriașii și neguțătorii nostri.

— Din »Foaia Poporului.« —

Meseriași.

În Saschiz.

Din Saschiz am făcut cunoscuți mai mulți meseriași de-ai nostri, între cari și pe măiestrul tîmpar Nicolae Fleșer.

Dînsul ne scrie acum, că în atelierul seu se pregătesc lucruri pentru împodobirea sfintelor noastre biserici.

Atragem luarea aminte a fruntașilor nostri bisericești asupra acestui lucru, rugându-i să-și procure cele de lipsă pentru înfrumusețarea casei lui D-zeu, dela dl Fleșer și să nu îmbogățească cu bani românești măiestri străini, după-ce și ai nostri știu face lucruri tot așa de bune și frumoase.

Eată ce ne scrie dl Fleșer:

Mai jos subscrisul pregătesc în atelierul meu pe lângă lucrurile de măsurit, și următoarele: pregătesc anume lucruri pentru împodobirea sfintei noastre biserici: icoane în ulei, lucrate pe pânză sau pe lemn, cruci zugrăvite, sfeșnice sculptate, aurite, chivote, iconostase, amvoane etc. Desemnuri pe hârtie după fotografie în mărime naturală, lucrate cu tuș. Dovadă e fruntarul de altar lucrat de mine, care se află astăzi spre orientare la Escelența Sa Metropolitul în Sibiu, unde se vede lucrarea mea de tîmplărie, sculptură, pictură ș. a. Altea mea este:

Nicolae Fleșer, tîmpar în Saschiz u. p. Hășfalva (Săszkéd).

În Turda.

Din Turda ne scrie corespondentul nostru, că acolo între alții se află un măiestru rotar bun, cu numele Silviu Bologna. El face car, căruțe, trăsuri și alte lucruri de rotărit, trairnice și cu prețuri moderate.

Corespondentul se plînge, că măiestrii români din Turda sînt foarte slab spriginiiți din partea Românilor.

Facem luători aminte pe Români din Turda și jur, să se lase de uritul și păcătoșul obiceiului de a spriginii tot numai pe străini, cât timp avem vrednici măiestri de-ai nostri, ear' pe corespondent îl rugăm a ne comunica numele tuturor măiestrilor și comercianților din Turda și jur.

În Călnic.

În Călnic (ung. Kelnek) se află doi măiestri zidari și bărdăși, cu numele George Bona și Ioan Munteanu, cari ne scriu următoarele:

Noi pentru Români dela sate putem lucra case, șuri și alte clădiri economice etc. Noi lucrăm zidirea și bărdășitul cu teimeu. La noi sînt și alți zidari români, cari învață acum.

Comercianți.

În Folia.

Sînt neguțetor din 1 Martie 1891 în Folia (comit. Timiș). Am o boltă cu toate cele trebuincioase pentru comuna noastră, precum spețerie, galanterie, pânzături, bumbacuri de urzală, opinci de tot felul, slănină, șoncă din măcelăria mea, miere de stup dela stupii mei, curată, faină etc. Grâu și cucuruz pot vinde în mare, adică cu vagonul. Am și licență de trafic, de beuturi de timbre și cambii. În comuna noastră mai sînt 4 boltași, 2 Jidani și 2 Nemiți.

Ioan Veineșanu, comerciant.

În Băița.

În Băița, lângă Deva, se află neguțetoria română a dlui Ioan Săcărean, care — cum ne scrie corespondentul — 'și-a deschis bolta aici de vre-o 8 ani. Dînsul 'și-a zidit în Băița locuință și boltă acomodată, în care ține tot felul de mărfuri, are licență de beuturi, trafic, vînzare de sare și magazin de praf etc. făcînd pe an o învîrtire de 12—15 mii de florini.

În Bogolfin.

În Bogolfin este un neguțetor român cu numele Ghiță Drăgăcescu, avînd în boltă toate cele de lipsă pentru oamenii dela sate.

Neguțul și meseriile la noi.

— Serisori cu păreri și aprecieri. —

Dați băieții la meserii și comerț.

Din prilejul începutului anului școlar vrednică foaie »Unirea« din Blaj, publică în nrul seu dela 18 August c. la loc de frunte un articol, în care îndeamnă pe părinți a-și da copiii la școală, dar' a aplica pe unii și la meserii și negoș, ca să se poată face și la noi clasa de mijloc, care e la început.

Eată ce se zice între altele în acest articol:

Avem elemente din ce, avem teren unde singur numai voința, se nu ne lipsească. Clasa material și moral nimic, dar' ea înșai pentru neamul român e chestie de existență. De aceea nu putem fi mulțumiți cu încercările sporadice ce se fac ici-colo în acest sens. Spre a ne vedea de suși pe calea cea bună lipsă cere, ca întreagă societatea română și mai ales inteligența noastră, nimic să nu crute îndemnând, sfătuiind, ajutărînd moral și materialmente, tinerețea noastră și pe părinți și premergînd înșai cu exemple, ca în masse să fie îmbrățișate, meseriile și comerțul.

Responsabili sînt apoi înaintea lui Dumnezeu și a națiunii române toți aceia, cari până acum și de aci înainte vor fi puși să se îngrijească a da acestei tinere clase o bună direcție în valorile catezești, privați — nu numai în preușile perzării și precipiteze, după-cum cu durere vedem că până acum în multe locuri s'a întâmplat — înstrăinându-se meseriași și comercianții nostri de biserica, limba și legea noastră.

Ațiunea aceasta să fie de așa, cât unul fiecare să se simtă fericit dacă poate ceva contribui și ajuta la resolvirea cât mai favorabilă a ei.

De altă parte vedem, — de altfel cu mare mulțumire și mîngăiere sufletească — cum școlile medii române și străine pe de a întregul, se împopulează din an în an mai bine cu tineri români, dintre cari unii se luptă cu extremă miserie, dar' nu se lasă. N'am avé de ce să ne temem, constatînd acest lucru, dacă în proporție cu numărul acestora, am afla tineri români aplicați și la măiestrie și la comerț, dar' nu aflăm. Tinerii nostri la meserii și la comerț nu se aplică în număr nici suficient. Vina este a părinților mai întîi. Ne fiind în poziție de a cunoaște mersul lucrurilor în general, în cele mai multe cazuri nici nu se lasă a fi capacitați și povățuiți de oameni cunoscuți și binevoitori, ba se cred chiar nedreptățiți, când sînt îndemnați a-și da fi la meserii, Așa ei merg înainte spesînd și risipind pe la școli averea cu tineri, cari nu fac nici o ispravă. Mă

dispensez a demonstra cu fapte imense rătăcire și — sărăcire — ce urmează de aci. Da! se meargă la școli și se învețe cei buni dar' cei mediocrii și slăbuți se facă un lucru de o mie de ori mai potrivit pentru ei să învețe măiestrii și comerțului. Prin aceasta vor cruța averea și fericirea părinților lor și-i vor întemeia ei înșiși mai de grabă și mai temeinică fericire. Avem până acum destui domni, destule aspiranți la posturi plătite bine, ear' paralele noastre și a le dînilor și a le plugarilor trec în punga străinilor și a dușmanilor nostri.

Să nu predem curajul. Ce nu s'a făcut până acum, să facem de aci înainte — lăsînd deoparte prejudiții și considerațiuni, și umăr la umăr se punem, și cu sfatul, dar' mai vîrtos cu fapta, să dăm directivă sănătoasă creșterii și aplicării tinereții noastre. Să înființăm ajutoare pentru îndemnul acestei clase, să ne interesăm de tineretul așezat la măiestri și prăvălii cu gingășenie părintească, — prin ce vom asigura dragostea lor pentru neamul român, ear' noi numai așa ne vom scăpa de răspundabilitatea ce avem față cu viitorul națiunii române.

Deci, părinți, iubiiți alegeți pe fii vostri cei esemplari, și îi dați la școli, ear' pe cei buni, mijlocii și codăși, dați-i la măiestrie și la comerț. Prin aceasta părinții se îngădesc de primejdia unor amare de ocepțiuni, ce de regulă vin la urmă, și de altă parte, aplicînd pe fii vostri la locul potrivit, pe lângă că-i faceți fericiti pe ei, prin fapta voastră spriginiiți înaintarea neamului nostru și desrobirea lui economică.

Sosiți în Sibiu.

La 10 Septembrie n. 1900.

Hotel »Impăratul Romanilor«: Kolunban, preot din Vîngard; Simanek, căpitan din Brașov; Végler cu soția, profesor din Sz. Keresztur; Dombora, sublocotenent din Brașov; Zambler, căpitan din Homorod; Dr. Kilian, ziarist din Budapesta; Czell, proprietar de bererie din Brașov; Fleischer, Gischhof, neguțetori de vite din Timișoara; Schiff, Herczeg, Tausz, Kilmeg, Stern, din Budapesta, Klung, Koch din Viena, comercianți.

Hotel »Neurhrer«: Candin, cadet din Bucium.

Hotel »Meltzer«: Roșiu, econom din Vrania; Popa, preot din Cernatul-inferior.

Hotel »Habermann«: Dobringer, din Orăștie.

Bibliografie.

»Ilustratele Iancu« Au apărut, nu una, ci două deodată. Prima ne înfășoșează într'un splendid peisaj cîmîterul din Tebea.

Pe aceasta se mai ceteșe și niște versuri potrivite din Sion:

Mii de mii de ani de-or troce
De amar și de nevoi,
N'or pute ca să inee
Suvenirile din noi.

A doua ilustrată ne reprezintă »Gororul lui Horia« Sub el se vede o mulțime de oameni, pe lângă cari arare în toată mărimea sa gigantică arbore secular.

Amendoué ilustratele sînt lucrate cu fineșă adevărat artistică.

De aici înmolo deci să folosim numai ilustrate românești, și între ele mai ales »ilustratele Iancu«, din cari vor mai urma o serie întregă.

Istoria politice, după Sir. Frederick Pollock, de Teodor V. Păcășian, Sibiu, tiparul »Tipografiei« societate pe acții. Editura autorului. Pe 13 coale 8° mic în broșura aceasta dl Păcășian ne dă idei și cunoștințe despre »originea politice și a scrutării științifice în filosofia greacă«, despre »evul mediu și renașterea« cu referință la istoria politice, »secolul XVIII și contractul social« și »teorii moderne despre suveranitate și legislatură«. Cât pentru stil și limbă, dl Păcășian e cu mult mai bine cunoscut publicului român prin scrierile sale de până acum, decăt să fie lipsă a pune în vedere aci stilul ușor și curat românesc al broșurei »Istoria politice«.

Prețul de 1 coroață (în România 1 fr. 25 bani) e minimalul preț ce se poate pretinde pentru o scriere bună, instructivă și folositoare, cum e »Istoria politice«. Credem deci, că publicul românesc nu va pregeta să 'și-o procure. Se capătă la autor, în Sibiu (Nagyszeben), Hechtgasse nrul 16.

»Tiganiada« sau »Alexandria ai țiganească«, o preafrumoasă povestire în 12 cântări și vre-o 5000 de stichire, scrisă acum o sută de ani, de preacunoscutul Ioan Budai Deleanu, ear' acum din nou scoasă și pe înțeleș întocmită de V. O. — Editura librăriei Ciureu în Brașov. Prețul 45 cr.

Pentru redacție și editură responsabil: Vasile C. Osvald. Proprietar: Pentru »Tipografia«, societate pe acțiuni: Lipsă.

Scolarii

afă cele mai bune perii de dinți, de haine și de cap, tot felul de mijloace pentru ținerea dinților în curățenie, ape de gură (Thymol!), oleuri de păr și pomadă, piepteni de frizat și deși, mănuși de spălat și de frotat, spongii, cum și tot felul de

[301] 9-10

săpunuri de toaletă

în calități recunoscute drept cele mai bune și pe prețuri cunoscute solide la

Parfumeria Meltzer,

prima și unica prăvălie specială în Transilvania, strada Cisnădiei (palatul Corpscommando) în Sibiu.

Avem onorul a face cunoscut p. t. publicului, că am instalat în piața de aici, în **edificiul „Sparcassa”, Piața-mare nr. 6**, un

deponu principal de făinuri

și nisuița principală a noastră va fi să servim p. t. publicului cu făină de cea mai bună calitate și cu prețuri convenabile, atât la cumpărarea en gros, cât și la cea în detal. Rugându-ne pentru sprigin binevoitor, semnăm

[315] 2-3

cu distincă stimă:

frații Glück de Maros-Váradja,

Moara cu vapor „Johanna”, Alba-Iulia.

Din editura „Tipografiei”, societate pe acțiuni în Sibiu.

Biblioteca populară a „Tribunei”.

1. Pădureanca. Novela de Ioan Slavici, 12 coale tip., broș., elegant. Un exemplar 60 bani.
2. Fata Stolernului de Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 10 bani.
3. Ce n'a fost și nu va fi. Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 8 bani.
4. Pipéruș Pétru. Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 16 bani.
5. Păcălă și Tândală. Anecdotă de Silvestru Moldovan. Prețul unui exemplar 8 bani.
6. Jocurile și jocurile de copii. De P. Izpîrescu, călător-tipograf. Un exemplar 30 bani.
7. Teiu legănat. Poveste de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 16 bani.
8. Colăcăritul. Obiceiurile țeranilor români la nuntă, de Benedict Viciu. Un exemplar 16 bani.
9. Fica a noné mame. Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 28 bani.
10. Povestea lui Ignat. Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 8 bani.
11. Sfântul Nicolae. De Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 16 bani.
12. Îndărăncul. Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 12 bani.
13. Răstăm de mamă. Legendă populară din gîrul Născudului. De George Coșbuc. Un exemplar 12 bani.
14. Bunica de Rojena Némcová, tradusă din limba boemă de prof. Dr. Urban Iarnik. Un exemplar cu 80 bani.
15. Vlad și Catrina. Poveste de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 10 bani.
16. Din bătrâni. Ghicitori, întrebări și răspunsuri, frământări de limbă, adunate de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 16 bani.
17. Pe pământul Turcului de George Coșbuc. Un exemplar 16 bani.
18. Căldărușa cu trei picioare. Poveste franceză de Eleonora Tănăsescu, după A. Genéray. Un exemplar 16 bani.
19. Cenușoara. Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 16 bani.
20. Un poțitor îndărănc. Novela de Björnsterne Björnson. (1866). Un exemplar 8 bani.
21. Prietenul meu Vântură-Teară. Din novelele californiene ale lui Bret Harte. Un exemplar 16 bani.
22. Scăpăratoarea. Din povestile lui Andersen. Un exemplar 8 bani.
23. Fata Craiului din cetini. De George Coșbuc. Un exemplar 8 bani.
24. Strigoalea. Din fanteziile lui Nicolae Gogol. Un exemplar 40 bani.
25. Drama mamei. Baladă de George Coșbuc. Un exemplar 20 bani.
26. Taina unei vieți. De Björnsterne Björnson. Un exemplar 12 bani.
27. Vecinii. Din fanteziile lui Nicolae Gogol. Un exemplar 40 bani.
28. Păcălă în satul lui. Poveste de Ioan Slavici. Un exemplar 20 bani.
29. Sgărcitul. Comedie de Molière. Un exemplar 60 bani.
30. Lumea prostilor. Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 10 bani.
31. Născu-împărat. Poveste din popor de „Mărgineanu”. Un exemplar 24 bani.
32. Dina-împărăteasă și peana ei alonșă. Poveste din popor de „Mărgineanu”. Un exemplar 24 bani.
33. Fulger. Poveste în versuri de George Coșbuc. Un exemplar 10 bani.
34. Spica de aur. Culese de dascălul Ioan F. Lăzar. Un exemplar 20 bani.
35. Un idil în Roseni. Novela de Bret Harte. Un exemplar 16 bani.
36. Baba iadului. Poveste în versuri de Ioan Moța. Un exemplar 16 bani.
37. Prințesa fermecată. Poveste în versuri de P. Duliu. Un exemplar 20 bani.
38. Dina Mărgărelelor. Poveste în versuri de Ioan Moța. Un exemplar 24 bani.
39. Doi copii. Poveste de Ioan Moța. Un exemplar 20 bani.
40. O partidă în patru. De Antonia Ghislan zoni. Un exemplar 24 bani.
41. Posacul bun de inimă. Comedie în 3 acte de Carlo Goldoni. Tradusă de domnișoara Al. și Luc. I. Romanescu. Un exemplar 40 bani.
42. Croitorul și cei trei feciori. Poveste de Ioan Moța. Un exemplar 80 bani.
43. Mica Fădăță. De George Sănd. Un exemplar 60 bani.
44. Rusalin pécuarul. Povestea de Nicolae Trîbișenian. Un exemplar 44 bani.
45. Roma învinsă. Tragedie în 5 acte de Alexandru Parodi. Tradusă de I. L. Caragial. Un exemplar 40 bani.
46. Clara Milici. Novela de I. Turghenev. Traducere din limba rusă de Enea Hedeș. Un exemplar 80 bani.
47. O sută de ani. De Ioan Slavici. Un exemplar 16 bani.
48. Poezii populare „Căntece bătrânești”. Din culegerile lui I. Pop Răteganul. Un exemplar 20 bani.

Celor-ce cumpără un număr mai mare de esemplare, cu deosebire librărilor și peste tot vînzătorilor, se dă rabatul convenit.

Se află de vînsare în librăria W. Krafft în Sibiu.

Cuprinsul oel mai bogat și mai valoros.

Eminenta revistă pentru politică, literatură, știință și artă:

Noua Revistă Română

ce apare la București (România)

sub direcția distinsului literat prof. univ. C. Rădulescu-Motru se abonează și se vinde

cu numerul singuraticei a 1 coroană la administrația ziarului „Tribuna”.

→ Apare de două-ori pe lună. ←

Prețul abonamentului pe un an 24 lei, pe trei luni 6 lei.

Redacția și administrația la București, Pasagiul-român 20

Cu colarașul celor mai distinși literați.

Lectura cea mai aleasă.

Un număr 1 coroană.

Nr. 449/900.

[316] 2-3

Publicare de licitațiune.

Comuna bisericicească gr.-or. Răhău, în protopresbiteratul și cercul pretorial al Sebeșului, dă în întreprindere *zidirea unui nou edificiu școlar* pe calea licitațiunii publice verbale, ce se ține în Răhău, la 7 Octombrie c. n. a. c., la 2 ore d. a., în școala cea veche.

Prețul de strigare e 20.468 coroane, dela care licitanții au a depune vadiu de 5% înainte de începerea licitațiunii.

Planul și preliminarul de spese precum și condițiunile de licitare se pot vedea ori-când în orele dela 8—12 a. m. în cancelaria subsemnatului oficiu protopresbiteral.

Sebeș, 7 Septembrie 1900.

Oficiul protopresbiteral:

Sergiu Medean,
protopresbiter.

Concurs.

Devenind postul de comptabil la „Doina” institut de credit, societate pe acții în Câmpeni, în vacanță, se esrie concurs cu termenul până în 25 Septembrie a. c. st. nou.

Acest post este dotat cu leafă anuală de 1000 coroane și tantiema statutară, și se ocupă pentru primul an în mod provisor; după expirarea anului de probă, alesul va fi denumit definitiv.

Cei-ce doresc de a ocupa acest post, să-și înainteze suplicile provăzute cu testimoniile despre cualificația teoretică și despre eventuala praxă până la termenul de sus la susnumitul institut de credit.

Câmpeni, în 5 Septembrie 1900.

[314] 3-3

Direcțiunea.

Un tinăr,

liber de miliție, și absolut de o școală de agricultură, caută post de administrator sau practicant la vre-o moșie mai mare. A se adresa la administrația foii acesteia sub **A. B. în Sibiu.**

[308] 2-3

Cărți didactice.

- Adamescu, Istoria limbii și literaturii rom. cor. 3.50
- Barciuanu Dr. D. P., Gramatica germ. teor.-pract. „ 2.80
- Dicționar rom.-germ. broș. cor. 6.—, legat „ 7.60
- germ.-rom. „ 7.60, „ 9.40
- Brânzeu N., Școalele din Blaj, studiu istor. Butculescu N. M., Religie și știință, încercare critică „ —.75
- Butureanu H., Manual de arheologie e bibliică Cipariu T., Gramatica limbii rom. P. II. sintetica „ 4.—
- Despre limba română „ —.80
- Densușianu A., Istoria limbii și literaturii rom. Dobrogean Gherea, Literatură și știință 2 vol. à Lapadat D., Esercitiile de stil în școala popor. Lauran, Crestinul gr.-catolic deprins în legea sa Lazarițiu I., Istoria literaturii rom., în usul tiner. sud. „ 2.—
- Elemente de Poetica rom., în usul tiner. gimn. „ 1.20
- Măndrescu I. C., Elemente ungrești în limba română „ 3.—
- Munteanu G. I., Opurile lui Cain Corn. Tacit. traducere „ 1.60
- Ollănescu D. C., Ode, Epode, Carmen saeculare lui Q. Horatius Flaccus, traducțiune în versuri, vol. I. „ 6.—
- Ad Pisones (ars poetica) lui Q. Horatius Flaccus, traducțiune în versuri, P. I. „ 2.—
- Patriciu Gr., Didactica generală cu privire la învățăm. școlii primare „ 1.50
- Petri B., Scriptologia sau modul de a învăța. cetețul scriind „ 1.60
- Sistemul metric, manual pentru învățători Pipos Dr. P., Didactica pentru elevii institutelor pedagog. „ 1.60
- Istoria pedagogiei „ 4.—
- Metodica școlii popor. pentru elevii inst. pedagog. „ 3.—
- Psihologia pentru instit. pedagog. și școalele medii „ 2.—
- Poni P., Elemente de fizică cu figuri în text Popescu I., Computul în școala pop., manual pentru învățători „ 2.40
- Pedagogia psihologică și etică „ 4.—
- Psihologia empirică sau știința despre suflet Popovici-Contă C., Științe istorice și morale sau încercări asupra stării noastre sociale, filosof. și artistice „ 2.75
- Rozek I., Crestomatia scurtă din poezi latini, cu note „ —.60
- Rusu I. V., carte de lectură pentru cl. gimn. inferioare „ 1.80
- Stefanelli I., Catecheta biser. drept cred. răsărit „ 8.—
- Catechese, manual pentru cateheți și învățători în 3 vol. (Op. premiat de Academia Rom. în București). „ 8.—
- Tom. I. Istoria biblică a Testam. vechiu „ 8.—
- Tom. II. Istoria biblică a Testam. nou, euharta Palestinei „ 10.—
- Tom. III. Învățăturile dogmat. și morale „ 8.—
- Opul întreg cu harta Palestinei preț redus „ 20.—
- Viciu Al., Carte de ceterie pentru cl. V. gimn. „ 2.40

Celor-ce cumpără un număr mai mare de esemplare, cu deosebire librărilor și peste tot vînzătorilor, se dă rabatul convenit.

Se află de vînzare în librăria W. Krafft, Sibiu

Portretul

lui

Dr. Grigoriu Silași

lucrat după o fotografie, tipărit pe carton fin în mărime de 24x32 cm. îl trimite francat pentru 30 bani.

„Tipografia”, soc. pe acțiuni.

Pentru tipar responsabil: Iosif Marschall.

Academia comercială din Gratz.

Curs de abiturienți.

Curs comercial de un an pentru absolvenții școale medii, cari se aplică pe cariera comercială ori industrială, ori cari ca elevi de școale superioare (juriști) voesc să-și înmulțească cunoștințele.

Prospecte informative trimite biroul direcțional, Kaiserfeldgasse nr. 25.

[287] 3-6

Director: **I. Berger.**

Deschidere de restaurant.

Pe lângă rugarea de a fi cercetat din partea on. public, îmi iau libertate a recomanda binevoitoarei atențiuni

restaurantul meu

„la calul alb”

în strada Bruckenthal nr. 25.

Bucătărie de casă, cu prețuri moderate.

Bere — din bereria de Steinbruch și de »Trei stejari».

Vin — ardelenesc și de Villány, alb și roșu.

Abonamente — pentru prânz și în afară de restaurant.

Vînzare de beutură afară de restaurant, cu cel mai prompt serviciu, asemenea și cină dusă acasă.

Localitățile constau din 1 odaie pentru oaspeți și 2 odăi separate. Întrarea în odăile separate se face prin curte. Luminare electrică.

Cu distincă stimă:

F. HOFFELNER.

[3] 3-3

Ilustrații românești!

Cărți postale

cu

ilustrații românești

„...toate 'n tot

Frumoase cât eu nici nu pot

Mai frumoase să-mi socot —

Cu mintea mea,

în

peste 20 variante,

care de care

mai fermecătoare

Se află cu prețul de 10 bani per bucată

la

„Tipografia”,

societate pe acțiuni în Sibiu, str. Poplăcel nr. 16.

La cumpărări mai mari se dă rabat potrivit.

Tipuri admirabile.

Legea veterinară

atât de mult folositoare tuturor economilor și tuturor primăriile comunale — a eșit de sub tipar în a doua ediție îndreptată și îmbogățită. »Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiului» a îngrijit ca atât limba cât și forma cărții acesteia să fie cât se poate de potrivită, pentru-ca poporul să poată pe deplin înțelege sfaturile și îndrumările ce i-se dau cu privire la: pasapoarte, tîrguri de vite, boale lipicioase și multe alte lucruri folositoare. Cartea se numește:

Învățătorul Munteanu

împartășește economilor sei cele mai de lipsă cunoștințe

despre

LEGEA VETERINARĂ

(Lecuirea vitelor)

și

BOALELE LIPICIOASE (CONTAGIOASE)

stând cu dinșii la sfat în serile lungi de iarnă.

De

Tormay Béla.

Ediția II. revizuită — 152 pagini mari.

Cartea costă 80 bani (cu porto postal 90 bani) și se poate cumpăra dela

Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiului.